

Krojczy

753202

Inna nazwa zawodu: nie występują

Zadania i czynności

Głównym celem pracy krojczego jest wykrojenie elementów lub całych wyrobów odzieżowych z przygotowanego materiału.

Krojczy zatrudniony na stanowisku rysowacza układa i obrysowuje kredką części wykrojów według szablonów.

Krojczy - wykrawacz elementów odzieży wykrawa obrysowane wcześniej części za pomocą noży z silnikiem elektrycznym. Obcina duże fragmenty materiału ułożonego warstwowo, by po spięciu klamrami przenieść je na stół pod stabilny nóż, gdzie zgodnie z przypiętym szablonem tnie dokładnie kształt każdego wykroju. Wycina jednocześnie kilkadziesiąt części, np. rękawów, przodów. Zwraca uwagę na łuki, ostre kąty, punkty połączeń dwóch wykrojów, zaszewki. Dbą, by nie uległy przesunięciu warstwy materiału (bywają śliskie jak np. jedwab). Spina je metalowymi klamrami.

Krojczy - kompletowacz elementów odzieży składa pojedyncze części wykrojów w sztuki odzieży. Liczy każdą pojedynczą część, numeruje, wiąże razem, potem zaś łączy w komplety, by wózkiem przewieźć je do szwalni. W dużych firmach stanowiska te są oddzielone, w mniejszych połączone w zależności od potrzeb właściciela.

Środowisko pracy

materialne środowisko pracy

Praca krojczego odbywa się w w budynku, w pomieszczeniu zamkniętym. Pod względem instytucjonalnym miejscem jego pracy są państwowe zakłady odzieżowe oraz często mniejsze firmy spółdzielcze, prywatne bądź spółki akcyjne.

Każdy odzieżowy zakład produkcyjny ma wydzielone miejsce na przygotowanie wykrojów odzieży, zwane krojownią. Nie zawsze jest to oddzielne pomieszczenie w budynku. Czasami jest to część jednej sali, gdzie przy maszynach siedzą również szwaczki. Zależy to od wielkości firmy. Ważne jest dobre oświetlenie dzienne i sztuczne oraz wygodne duże stoły, na których rozkładane są materiały.

W zależności od tego, czy krojownia połączona jest ze szwalnią, gdzie stale słychać szyczące maszyny, natężenie hałasu może być różne. W samej krojowni z przerwami słychać tylko odgłos noża elektrycznego, który nie jest zbyt głośny.

Pracownicy krojowni obcujać stale z tworzywem - od jedwabiu po futra - narażeni są na poślizgnięcie się na ścinkach leżących na podłodze oraz na wdychanie pyłków unoszących się z elektryzujących się sztucznych materiałów.

Krojczy i rysowacz muszą pracować pochylając się nad dużym stołem (rysować bądź wycinać elementy według szablonu). Obciążone są więc najbardziej układ kostny oraz wzrok.

warunki społeczne

Praca w krojowni ma charakter zespołowy. Ważna jest więc dobra współpraca w odpowiednim tempie. Pracownicy mają ze sobą słowny i wzrokowy kontakt oraz wspólny cel, lecz pracują samodzielnie. Łatwo jest pracę skontrolować, gdyż błąd popełniony przez jednego odbija się na wynikach pracy drugiego wykonawcy.

warunki organizacyjne

Krojczy jest podwładnym, podlega organizacyjnie szefowi produkcji. Na krojowni jest osobą liczącą się najbardziej. On nadaje tempo pracy innym działom produkcji.

Praca w zasadzie trwa 8 godzin dziennie, w zależności od właściciela - w systemie zmianowym. Jeżeli zamówienie firmy jest duże, a termin krótki, to czas bywa wydłużany. Przerwy w pracy krojczy reguluje sam - przysługują mu dwie w ciągu dnia.

Wymagania psychologiczne

Praca krojczego wymaga dobrego wzroku - ostrości widzenia i odróżniania kolorów, a także zręczności palców i rąk.

Wykonywane czynności są w dłuższym czasie podobne do siebie, wymagają więc dużej odporności na monotonię i wysiłek fizyczny.

W wypadku krojczego posługującego się elektrycznym nożem konieczna jest znajomość obsługi urządzeń technicznych. Niezbędne są duża uwaga i ostrożność, ze względu na niebezpieczeństwo przesunięcia razem z materiałem rąk pod tnący nóż. To stanowisko wymaga koncentracji i poczucia odpowiedzialności za powierzony materiał, który przecież nietrudno jest źle wyciąć, mając nawet wyrysowany szablon.

Podstawowe zdolności matematyczne i plastyczne przydają się rysowaczowi, który rozlicza, znając wymiary szablonów, liczbę i długość warstw materiału dla każdego rozmiaru odzieży, oraz wyobraźnia przestrzenna w oszczędnym rozmieszczaniu form na płaszczyźnie materiału.

Praca w krojowni ma charakter zespołowy i wszyscy pracownicy powinni pracować w podobnym tempie, gdyż rozliczani są za wspólne rezultaty. Ważne wobec tego są te cechy charakteru, które wspomagają i wzmacniają współpracę.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Aby zostać przyjętym do pracy w krojowni, konieczne jest zaświadczenie o stanie zdrowia i wykonanie podstawowych badań lekarskich. W wypadku krojczego-wykrawacza elementów odzieży może być wymagane prześwietlenie dłoni i ręki, która utrzymuje wibrujący nóż i wykonuje precyzyjne ruchy.

Szczególnie ważna jest sprawność narządu wzroku. (np. przy odczytywaniu rysowanych kredką linii na szarym papierze i małych cyferek na wykrojach).

Zdrowe nogi i kręgosłup ułatwiają stojącą pracę przy stole i pochylanie się nad nim podczas obrysowywania szablonów lub wycinania wykrojów.

Praworęczność szczególnie ważna jest u krojczego obsługującego elektryczny nóż.

Pracę mogą podjąć osoby, które nie są uczulone na składniki chemiczne w materiałach, na impregnaty, sztuczne włókna itp.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Warunkami niezbędnymi podjęcia pracy krojczego jest przeszkolenie w firmie od 3 do 12 miesięcy w zależności od wymagań pracodawcy, oraz zdolności pracownika, pełnoletność i dobre zdrowie.

Pracę tę mogą wykonywać także osoby z nie ukończoną szkołą podstawową lub o innym wykształceniu.

Liczy się także ukończony kurs kroju i szycia. Takie płatne kursy organizowane są przez wiele placówek Zakładów Doskonalenia Zawodowego, a nawet korespondencyjnie. Różne formy kształcenia oferuje Komenda OHP. Pracodawca preferuje osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym o kierunku odzieżowym, a nie włókienniczym czy dziewiarskim. Otrzymane w takiej szkole kwalifikacje pozwalają na szybkie zrozumienie charakteru pracy. Nie jest to jednak warunek niezbędny, bez którego podjęcie tej pracy jest niemożliwe.

Typową szkołą jest ZSZ o kierunku odzieżowym. Egzamin końcowy polega na poprawnym uszyciu jednej sztuki, np. żakietu lub spodni, a uczeń zaznajomiony jest z całym krawieckim procesem i technologią. Istotnym atutem dla kandydata do pracy jest wcześniejsza długoletnia praktyka, doświadczenie w zawodzie osób.

Jest to zawód dla kobiet i mężczyzn z lekką preferencją mężczyzn na stanowisko krojczego (obsługa noża). W małych firmach prywatnych poszukuje się osób na jedno wspólne stanowisko rysowacz - krojczy.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Robotnik wykwalifikowany, jakim jest krojczy, rysowacz czy kompletowacz ma bardzo ograniczone możliwości awansu.

W dużym zakładzie jest jedno lub dwa stanowiska krojczego, a w mniejszych łączy się w jedno dwa stanowiska: krojczego i rysowacza..

Wykształcenie zawodowe i długoletnia praktyka mogą przyczynić się do awansowania w hierarchii organizacyjnej, a więc otrzymania stanowiska brygadzysty, który organizuje i kontroluje pracę podwładnych. Osoby te mogą otrzymać z racji funkcyjnych zadań niewielkie dodatki poza podstawową pensją. Po zdaniu egzaminów rzemieślniczych w Izbie Rzemieślniczej można starać się o uprawnienia mistrza krawca.

Firmy prywatne zwracają szczególną uwagę na praktyczne umiejętności, zdolności, zdobyte doświadczenie. Od tego też zależy prestiż stanowiska, dochody pracownika.

Można również mając odpowiedni kapitał założyć własną, produkcyjną firmę odzieżową bądź prowadzić usługi krawieckie dla ludności.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

Szkoły zawodoweienne szkolą młodzież w wieku 15-18 lat. Dla osób dorosłych chcących uzupełnić swoje wykształcenie bądź przekwalifikować się do wykonywania zawodu krojczego istnieją niżej wymienione możliwości:

- ZSZ wieczorowe, zaoczne;
- 3-miesięczne płatne kursy kroju i szycia w ZDZ (świadectwo ukończenia);
- prywatne szkolenie i praktyka u rzemieślnika (możliwy egzamin w Izbie Rzemieślniczej czeladniczy lub mistrzowski poświadczony dyplomem czeladnika, mistrza);
- korespondencyjne kursy kroju i szycia (świadectwo ukończenia kursu);
- kursy Rejonowego Urzędu Pracy dla bezrobotnych.

Osoby dorosłe mające z różnych przyczyn przerwę w pracy i wcześniejszą praktykę w zawodzie, a więc już wykwalifikowane, mogą podjąć pracę w zależności od wymagań indywidualnych pracodawcy i jego potrzeb bieżących. Ogólnie biorąc, określenie maksymalnego wieku dla kandydata do pracy zależy od stopnia jego sprawności psychoruchowej i zdrowia (waha się ok. 40 roku życia).

Możliwości zatrudnienia

Informacje będą sukcesywnie uzupełniane.

Zawody pokrewne

- krawiec
- szwaczka

Polecana literatura

Ignatowska B., ABC kroju i szycia, Watra 1996.

Czyżewski H., Krawiectwo, WSiP 1992.